

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה

WEEKLY PLANNER

פרשת השבוע ויגש דף השבוע מגילה י"א

פרנס השבוע לזכות לרפואה שלמה לשולמית משא בת בלומא

Dedications available, email R' Zacharia Adler - info@dafaweek.org

ג) לימוד וחזרה (ד' פעמים) וחזרת מסכת תענית	ב) אליבא דהלכתא	א) עם מראי מקומות	פרנס היום Follow any track ←
☐ דף י"א עמוד א'	☐ דף י"א עמוד א' עם רש"י	☐ דף י"א עמוד א' עם רש"י ותוס'	יום ראשון לע"נ...
☐ דף י"א עמוד ב'	☐ דף י"א עמוד ב' עם רש"י ☐ בענין הכאת שם המן בשעת מגילה שו"ע סי' תר"צ סע' י"ז	☐ חזרה דף י"א עמוד א' ☐ בענין מהלך הרמב"ן במעשי אחשורוש ע' רמב"ן מגילה (יא:)	יום שני
☐ חזרה א' דף י"א עמוד א'	☐ בהמשך הענין מ"א שם	☐ דף י"א עמוד ב' עם רש"י ותוס' ☐ בהמשך הענין	יום שלישי
☐ חזרה א' דף י"א עמוד ב'	☐ בהמשך הענין חכמת שלמה שם	☐ חזרה דף י"א עמוד ב' ☐ בענין דוד הקטין עצמו ע' מאירי מגילה (יא:), מהרש"א מגילה (יא:), מרומי שדה מגילה (יא:)	יום רביעי לז"נ הרב פנחס מרדכי בה"ר אברהם בנימין טייץ זצ"ל
☐ חזרה ב' דף י"א עמוד א'	☐ בענין שלא ישתמש בתורה לכבוד עצמך מאירי נדרים ס"א:	☐ בענין עבירת בלשצר ואחשורוש ע' תמורת איל מגילה (יא:), משנה הלכות חלק יט (סי' קכ"א)	יום חמישי לז"נ ברכה בת משה יצחק
☐ חזרה ב' דף י"א עמוד ב'	☐ בהמשך הענין שו"ע הרב יורה דעה	☐ בהמשך הענין ע' ברכת אברהם מגילה (יא:)	יום ששי
☐ חזרה ג' דף י"א מגילה ☐ חזרה דף י"א תענית	☐ חזרה דף י"א מגילה ☐ חזרה דף י"א תענית	☐ חזרה דף י"א מגילה ☐ חזרה דף י"א תענית	שבת
☐ חזרה דפים ח'י-י' מגילה שיעורי עיון על הדף ☐ בחינה על הדף			הוספות

לימוד מסכת מגילה מוקדש לע"נ ר' סנדר חיים זאב ב"ר יחיאל ישראל הירט ע"ה

dafaweek.org • info@dafaweek.org • 718.376.966

מגילה דף י"א
נסדר ע"י ר' אשר יעקב מילמן

**יום חמישי ויום ששי
בענין עבירת בלשצר ואחשורוש**

- #5.....(1) תמורת איל מגילה (יא):
- #6.....(2) משנה הלכות חלק יט (סי' קכא):
- #7.....(3) ברכת אברהם מגילה (יא):

**יום שני ויום שלישי
בענין מהלך הרמב"ן במעשי אחשורוש**

- #1.....(1) רמב"ן מגילה (יא):

**יום רביעי
בענין דוד הקטין עצמו**

- #2.....(1) מאירי מגילה (יא):
- #3.....(2) מהרש"א מגילה (יא):
- #4.....(3) מרומי שדה מגילה (יא):

לע"נ ברוך בענדיש וברכה גרוס ע"ה

1. רמב"ן מגילה (יא):

דף י"א ע"ב. הא דאמרינן באגדה בלשאצר מנה וטעה **אנא מנינא ולא טעינא.** ואמרינן נמי באחשורוש כיון דחזא דמלו שבעין ולא איפרוק אמר השתא ודאי תו לא מיפרקין אפיך מאני דבי מקדשא ואשתמש בהו בא שטן וריקדי ביניהם והרג את ושתי. קשה עלי זה הענין כיון שראה אחשורוש דבלשאצר טעה ונענש בידוע ודאי שהו עתידין להגאל ונבואה של ירמיה ששמע עליה נבואת אמת היא. וכיון שכוון היאר הוא סימך על שום חשבון, ודאי עתיד הדבר ליגע (א"ל - להגיע) ויענש. ועוד קשה לי, היאך אמר כיון דמלו שבעין ולא איפרוק, והלא כבר עלו ברשיון כורש כל הקהל כאחד ארבע רבוא ונתיישבו בערי יהודה (כ"מ ע"א ג, ס) ושוב לא עלו בבנין הבית אלא מועטים עם עזרא במצות דרוש הפרסי בני של אחשורוש ואסתר (כ"מ ס ע"א). ועוד היכי אפיך מאני דבי מקדשא ואשתמש בהו, והלא בימי כורש כבר העלו אותם. כדכתיב (ע"א, ח, א) והמלך כורש הוציא את כלי בית ה' אשר הוציא נבוכדנצר מירושלם ויתנם בבית אלהיו ויוציאם כורש מלך פרס על ידי מתרדת הגזבר ויספרם לששאצר הנשיא ליהודה. וכתבי (ס"א, ה) הכל העלה ששאצר עם העלות הגולה מבבל לירושלם.

וי"ל ולתרץ שהיה אחשורוש סובר בלשאצר מנה וטעה ונענש לפי שבימיו עתידין להיות להם פקידה וכבר נפקדי ועלו ואנא מנינא ולא טעינא ואראא אם יהיה להם עוד נאולה אחרת ובנין בית המקדש. וכיון דחזא דמלו לחשבונו נמי ולא נבנה הבית ולא נגאלו לגמרי אבל נשארו גדוליהם ורובן נבנה אמר תו לא מיפרקי הני ולא יהיה להם נאולה אחרת ולא יבנה ביהמ"ק שלהם. וכל מה ששמעתי שאמר להם הנביא שלהם הכל בא בפקודתו (כ"א - א) בפקידתו של כורש ועליה היה עונשו של בלשאצר.

וענין הכלים הללו שאחשורוש נשתמש בהם היה לפי שנבוכדנצר בגלות הראשון לקח מקצת כלים של בית המקדש ולא כולם דכתיב (דניאל א, ח, ז) ויתן ה' בידו את היוקים מלך יהודה ומקצת כלי בית האלהים ויביאם ארץ שונער בית אלהיו ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו. והם היו שלשה כורש במעלה הראשונה דכתיב (ע"א, ח, א) ויתנם בבית אלהיו ויוציאם כורש כו', לפי שנתמלאו להם ע' שנה. אבל שאר הכלים נשארו בבית המקדש עד החורבן ולקח אותם נבוכדנצר. ומקראות מלאים הם בספר ירמיהו (נ"ג, י"א-כג). והם לא נתמלאו להם עדיין שבעים שנה ונשארו בבבל עד בנין הבית. נתקיים בכלים מה שנתקיים בבית המקדש ובעם. (ש"הגולים תחלה נפקדו לשבעים של גלות ראשון. והגולים שבעת חורבן נגאלו לשבעים של חורבן. וכן הבנין, למלאת שבעים לחורבן הבית היה. ובאותו זמן השיבו שאר הכלים, דוודאי נגאלו והחזירו שכן ירמיה מתנבא על הכלים הנותרים בבית ה' בבבל ויבא ושמה יהיו עד יום פקדי אותם נאם ה' והעליתים והשיבותים אל המקום הזה (כ"ג, כג).

ושמא זהו מה שציוה ארתחשסתא לעזרא (ע"א, ז, י"ג) ומניא די מתיהבין לך לפלחן בית אלהך השלם קדם אלה ירושלם. ולא יהיו לו כלים הללו נדבה. ולפיכך כתיב בהו (ס"א, מ) אתם קדש לה' והכלים קודש וגו'. ובאלו הכלים הנותרים בהם (ש)נשתמש אחשורוש, והשטן רקד ביניהם, שצמח להרג ושתי, כדי שתבוא גאולה לישראל ע"י אסתר.

2. מאירי מגילה (יא):

לעולם ישפיל אדם עצמו ללמוד אף אצל מי שקטן ממנו דרך הערה אמרו וידו הוא הקטן הוא בקטנותו מהחלתי ועד סופו כשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול הימנו בחכמה כך בגדולתו היה מקטין עצמו אצל מי שגדול הימנו ללמוד תורה

4. מרומי שדה מגילה (יא):

דף י"א א'. ודוד הוא הקטן כו' כשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בחכמה. פי' בהכנסת המלוכה זכרו שייך להכמה. והמלאי גורם כך בגדולתו כיס מקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו ללמוד תורה. וכיוני כדלמי בכרכות דף ד' שהיה נמלך במפיוטת רנ"ו:

5. תמורת איל מגילה (יא):

אם בן נח נהרג על השוגג

גמ'. ביה בליליא קטיל בלשאצר.

משמע רבן נח נהרג על שוגג, דהא האב קמייירי בשוגג.

וזה צ"ב דגבי אבימלך איתא בגמי מכות (ט, ב) ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא, אשת נביא הוא דתהדר ולא נביא לא תיהדר, אלא כדאמר ר' שמואל בר נחמני וכו' הכי קאמר ליה ועתה השב (את) אשת האיש מכל מקום, ודקאמרת הגוי גם צדיק תהרוג הלא הוא אמר לי אחותי היא וגו', נביא הוא ומלך למד אכסנאי הוא שבא לעיר על עסקי אכילה ושתיה שואלין אותו כלום שואלין אותו אשתך זו אחותך זו, מכאן שכן נח נהרג שהיה לו ללמוד ולא למד, ע"כ. ומבואר דבן נח שפיר יש לו טענה 'הגוי גם צדיק תהרוג הלא הוא אמר לי אחותי היא וגו'', והיינו דהיה שוגג ואינו נהרג על השוגג, ורק דעל זה השיב לו מנח טענה דהיה לו ללמוד ולא למד, והיינו דחשיב פשיעה ולא שוגג, ומבואר דבן נח אינו נהרג על השוגג, וצ"ע.

✦ ✦

תמו

הערה בטעם דלא נהרג אחשורוש מיד כמו בלשאצר

גמ'. בא שטן וריקדי ביניהן והרג את ושתי. יש לעיין למה לא נהרג אחשורוש מיד כמו בלשאצר, וצ"ע.

3. מהרש"א מגילה (יא):

חמא נמוטן קמ מי מנייה וכן דוד הוא הקטן כו' דע"ל לאו מתע קטן סיה דנתיב מנינו כי נפח אהו וגו' ולא ל"ל שהוא קטן מאתו שזכרו ע"ל למכתב הקטן מהס וי"ל דרשו כ"ס שבקטנותו קודם שנפגש מלך הקטין פלמו אלא מי שגדול ממנו בחכמה דהיינו מפיטתם כדלמתיק ברעם נכרות שנקלף מפיטתם ע"כ סיה מנייש פני דוד בהלכה כך במלכותו הקטין עצמו אלא מי שגדול ממנו בחכמה דהיינו אחימוטל שקלאו אלוסי ומיודעי שקבל ממנו דבר חכמה כדמפורש פ"ק המליג בענין כשחשך יקוד המקדש ונמדרש משיב טוד כ' הוא חקיקה המלך הוא מולא פלה וגו' ע"כ: ד"הו"לך כו' שמלך ממנו כו' דעם כן דל"כ לכמוז הוא אהשורוש מלך מהונו וגו'

6. משנה הלכות חלק יט (סי' קכ"א):

2) שו"ת משנה הלכות חלק יט סימן קכ"א ומה שכתב עוד להסתפק אם שייך דין אונס בבן נח, דאונס רחמנא פטריה (בי"ק דף כ"ח ע"ב) זה דווקא בישראל, אבל בבן נח דלא צריך התנאה ואזהרתן זו היא מיתתן (סנהדרין דף נ"ז ע"א), אף באונס כן, או דילמא אונס רחמנא פטריה אפילו בעכו"ם, עכ"ל. והנה זה לשון הרמב"ם בהלכות מלכים (פ"י ה"ב), בן נח שאנסו אנס לעבור על אחת ממצוותיו מותר לו לעבור אפילו נאנס לעבוד עבודה זרה, לפי שאינן מצווין על קידוש השם, ע"כ. וגדולה מזו כתב שם הרמב"ם (ה"יא) דאפילו היה שוגג גמור נמי פטור, וז"ל, בן נח ששגג באחת ממצוותיו פטור מכלום, חוץ מרוצח וכו'. ואף שהסכף משנה שם (סק"א) תמה עליו, ועיין לחם משנה (סק"א) מה שיישב, ומכל מקום הרדב"ז ז"ל (שם סק"א) כתב, בן נח וכו' פרק אלו הן הגולין (מכות דף ט' ע"א), אית ליה לרבא אומר מותר קרוב למזיד הוא וכו'. מכאן שכן נח נהרג על שהיה לו ללמוד ולא למד (שם ע"ב). הא למדת שאם היה שוגג גמור פטור, ואם היה קרוב למזיד חייב, עכ"ל. הרי מבואר דבן נח אפילו על שוגג גמור פטור. וכך ראיתי עוד לאיזה ראשונים ז"ל (עי' יד רמ"ה סנהדרין דף נ"ז ע"א). ועל כל פנים פשוט דשייך דין אונס בבן נח. ועי"ע מה שציינתי בזה בשו"ת משנה הלכות (ח"ט סי' שני"ו).

7. ברכת אברהם מגילה (יא):

אפיך מאני דבי מקדשא ואשתמש, בא שטן וריקדי ביניהן והרג את ושתי. הנה נרש"י (אסתר א' י"ט) פי' שגזירה שלא תבוא ושתי צפני המלך וגו', כלול להרוג אותה. וי"כ במרגום. והנמיצות כפי' מגילת סמרים פי' כמו הדיעט שמרד במלכות, שחייב מיתה. ויחכן שהשטן הרג אותה לפני שהספיקו לקיים הגזר דין. ומבואר בזה מה שלא מוזכר במגילה אומה.

ולפי הדין נראה שחשורוש היה חייב מיתה מלך גולה שגול **מהקדש** בזה שהשמש בכלי הקודש, ואע"פ שלא היה מנוה על איסור מעילה, אכל הרי יש בזה גזילה גם כלי איסור מעילה, שהרי רשות גבוהה הוא גם קנין ממוני מדין אמירה לגבוה כמסירה להדיעט, וגם אם איסור מעילה מדין איסור"ה, ולא כהג"ח שמשום גול הקדש הוא, אכל הרי יש כאן גול, וממלא דלחשורוש חייב מיתה לפי הדין, חוץ משאר פשעיו. ולשטן היה די בזה להרגו. ומה שהרג לושתי י"ל משום שזה חלמת ישועה לישראל, מנורת המן, ומסמנר שגם היא חייבת מיתה מלך מורד במלכות, חוץ משאר העצירות שעברה.

ויתכן שלא היה לו רשות להרוג את אחשורוש, מפני שהיה חשש המן יתגבר על המלכות. וריקוד השטן על שמחתו שנתמלאה הסאה להרוג את ושתי ולנער את המלך, עי"ז שהשמש בכלי קודש. וי"כ בכל זה.

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה

אליבא דהלכתא

מגילה דף י"א

נסדר ע"י ר' אשר יעקב מילמן

ענין א' - בענין הכאת שם המן בשעת

שו"ע סי' תר"צ סעי' י"ז

יז • [ל] מנהג כל ישראל שהקורא (י) קורא (י) יחד (י) ופושטת (י) באיגרת להראות
הנם [ל] ובשינומו [ל] חוזר י"ב (י) ובורכה כולה ב ובמברך: הגה [ל] י"ג יש שמו
שנהגין לומר ארבעה פסוקים של גאולה בקול רם דהיינו איש יהודי וגו' [אסמך ג, ה] ומדכי י"א וגו'
[שם מ, טו] ליהודים הימה אורה וגו' [שם פסוק טו] כי מרדכי היהודי וגו' [שם י, ג] וכן נוהגין במדינות
אלו מ" (י) והחזן חוזר וקורא אותן. [ב] עוד כתבו ב"א • שנהגו התינוקות ללוד אורת המן על עינים ואזנים
או לכמוס שם המן עליהם ולהכותן זה על זה כדי שימחה שמו על דרך ממה (תמחה) [אמחה] [טז] אם
זכר עמלק [שמות מ, יד] [כ"א] ושם רשעים ירקב [משלי י, ז] ומזה נשמרצב המנהג (י) שמכיס המן בשקורים
אם המגילה צריכה הכנסת ב"ב [מב] י" (י) ואין לנצל שום (י) מנהג או ללעוג עליו כי לא למנס הוקנע:

מגן אברהם

עמוד חסד ד"ה חב"ב, בשם מהר"ל הלכות פורים עמוד חסד: י"ב ובורכה ב"ה. ומניחה על מקומה ואח"כ מברך (מעגלי לך סדר חסדי
אסמך מ, כ [טז] מטה משה סימן חמרה, בשם מהר"ל שם עמוד חסד). ולא דמי למה שכתבתי סימן רפ"ד סעיף ו' [ש"ק ו] דאין לסלק ההפסדה
עד שיברך, דשאני הכא דהנכרה לא קאי על המגילה. כתוב במהר"ל [שם עמוד חסד-הכח] דבגמרי אחר מהר"ל שלא היה מושג להטות
המן (דרכי משה אות ג ד"ה וג). ועל כל פנים במחני המן לר"ך המון לשמוק, כדי שישמעו כולם קריאתו. וכל יחיד יקרא פסוק או
שני ממון המושג צדוד שמכין המן, כי לא אף שלא ישמע מהחזן י"א, כמו שכתוב סעיף ג': ב ובמברך. ואם ראה מברך ואח"כ

חכמת שלמה

ארוך הביא בשם יפה מראה [שם] דלא מפליג בין המן קדושים חליה [להמן] שלאחר כן, דפליג
על רבי יונתן דבסמוך, והוא כתב שלא ידע מי דחקו לך, שכוונת רב היו נמי לאחר שקראו המגילה
לאחר שנתלה, עיין שם הט"ב. ואני אומר דלא ידעתי מי דחיק את שיהיה לזה, דאין לו דמיון זה
לזה, דבעל כרחך כוונת רבי יונתן היא מה דלא אמר בחייו כן, וללאר מיתה היה אומר, היינו ממה
דחיינו ראוי לחלוק כבוד למלכות, אבל אחרי מותו אין לר"ך לחלוק לו כבוד. וכן הוא במדרש פרשת
וארא [שמות רבה פרשה ז אות ב] בפסוק [שם ו, יג] ויזוס אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים,
לחלוק כבוד למלכות, ע"ש. ואם כן לפי זה אמי שפיר, דמינה נבוכדנצר שהיה מלך, אבל המן
שלא היה מלך אין לר"ך לחלוק לו כבוד, לכן בחייו מותר לומר ארוך המן. ולכן זה קא משמע
לן רב נחמן גר יתחק לולא ד' שהיה לנו וכו' בקום עלינו אדם ולא מלך, ואין לר"ך לחלוק לו כבוד,
וראוי לומר מיד ארוך המן. רק כיון דאסור להפסיק בדיבור בין המגילה, לכן מבין אותו, דלא
הוי הפסק. ואם כן הוי זה מדינא דגמרא הירושלמי לומר אף בחייו ארוך המן, והכא הוה
נמקום אמירה. ומחידושינו שנה זו שנת מר"ב נכתב דרך אחר כוונת הא' פשיטא, ע"ש דר"ק:

(שם) אין מדקדקין בשינוייה וכו'. ג"כ, עיין מה שכתבתי במדושי בסיומן מרפ"ו דגראה לי
דהיינו דוקא ביחיד, אבל נצטרך חזר. ובעיני דוקא שיקרא כפי הקרי, ע"ש בטעמו, דרו"ק היטב:
[שפ"ה י' הגה] עוד כתבו שנהגו התינוקות לצור צורת המן על עצים ואבנים וכו' ופיה
נשתרצב המנהג שפסיים המן בשקורים את המגילה בבית הכנסת וכו'. ג"כ, ועיין מג"א
ס"ק י"ע מה שכתב שהבגמי אחרי מהר"ל שלא היה מושג להטות את המן וכו'. ולפענ"ד יש
לזה מקור בש"ס בפרק קמא דמגילה [יא, א] דקאמר שם רב נחמן גר יתחק פתח לזה להיא
פרשמה מהכא [מהילס קד, א-ב] לולא ד' שהיה לנו יאמר נא ישראל, לולא ד' שהיה לנו בקום
עלינו אדם, ולא מלך. ולכאורה מה צני כזה, ומי לא ידע שהמן היה אדם פשוט ולא מלך. אך
נראה על פי דברי הירושלמי בפרק ג' דמגילה בסופו ח"ל שם, רב אמר לר"ך לומר ארוך המן
ארוכים בניו, אמר ר' פנחס לר"ך לומר וגם מרנונא זכור לטוב, רב צרכיה וכו' כד הוי מטי להיא
פסוקא [אסמך ג, ו] אשר הגלה נבוכדנצר, הוי אמר נבוכדנצר שחיק ענמות, שכל נבוכדנצר האמור
בימייה מיי היה, צרם הכא מתי היה, עכ"ל הירושלמי. והנה הקרבן העדה בשני קרבן [שם ד"ה

ענין ב' - שלא ישתמש בתורה לכבוד עצמו

מאירי נדרים ס"א:

תלמיד חכם כל שאפשר למעט שלא יהנה בכבוד תורה בכבוד
ובתועלת יעשה שלא יהו דברי תורה אצלו קרדום ועטרה דרך הערה
אמרו כל המשתמש בכתרה של תורה נעקר מן העולם ומה בלשאצר
שנשתמש בכלי קדש שנעשו חול כדכתיב ונאו בה פריצים וחללה
כלומר שמכיון שפרצום ר"ל שנהגו בהם מנהג פריצות יצאו לחולין
ברשותם ואע"פ כן נעקר מן העולם כדכתיב ביה בלייא קטיל בלשאצר
מלכא משתמש בכתרה של תורה לא כל שכן ומכל מקום במקום אונס
ושאין בידו לברוח מן הנזק בצד אחר אלא ברוב עמל ופסידה גדולה
ויכול להציל עצמו בכבוד תורה מותר מעשה ברבי טרפון שצאצא אדם
אחד אוכל תאניו אחר שהוקפלו רוב מקצועות והיה מצערו הרבה עד
שבקש להרגו ואמר אוי לו לטרפון שזה הרגו שמע אנתו האיש שרבי
טרפון הוא והגניחו וברח וכל ימיו היה מצטער בעצמו ואמר אוי לי
שנשתמשתי בכבוד תורה מפני שעשיר גדול היה והיה לו לפייסו בדמים
ומכל מקום אלו היה נמנע כשיאמר לו מותר הוא אחר שהוקפלו רוב
המקצועות ודאי מותר לו לומר כן אלא שאותו האיש אירע לו שהרבה
פעמים היו גונבין לו מהם וחשב בעצמו ודאי זהו הגנב והציל עצמו
הימנו בכבוד תורה אלא שנצטער על שלא פייסו בדמים.

יד ומותר לת"ח להודיע (נדרים ס"ב) עצמו שהוא ת"ח במקו' שאין
מכירי' אותו אם צריך לכך וא"א בע"א כגון שמעילי' עליו
ואין ידו משנת לפייסם בממון אבל אם ידו משנת לפייס בממון אסור
להודיע עצמו כדי להנצל בכבוד תורתו שכל המשתמש בכתרה של
תורה נעקר מן העולם ק"ו מכלשצר שנשתמש בכלי קדש ואצ"ל
הלומד כדי להתגדל ולהיות לו שם כשם הגדולים אשר בארץ או כדי
להתפרנס במלמדו' או דיינו' והוראות וכך אמרו חכמים אל תעשם
עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחתוך בהם *שכל הנהגה מד"ת
נוטל חייו מן העולם אלא דבר בהם לשמם ולשם פועלם *בה' ואעפ"כ
מי שאין לו י"ש לדבר לשמם אלא להתגדל או להתפרנס מוטב שיעסק
בתורה שלא לשמה משיבתכל ויפרוש כי מתוך שלא לשמה יבא לשמה
כמ"ש למעלה.